

Paisatge. Paisatge?

Pep Agut

Peter Downsbrough

Andreas Fogarasi

Raphaël Zarka

02.02.10 – 17.04.10

Inauguració: dimarts 2 de febrer, 20h.

angels barcelona: c. pintor fortuný, 27 – dimarts > dissabte 12 > 14 / 17 > 20:30 h.

espai 2: c. dels angels, 16 – dimarts > dissabte 17 > 20:30 h.

El paisatge i la seva representació –potser hauríem de dir la de la Natura- han estat un dels eixos vertebradors de les reflexions i l'organització de les cultures orientals. Més enllà dels tòpics, en aquestes cultures la construcció d'un ésser humà ha estat, abans que qualsevol altra cosa, la construcció del seu paisatge interior, i aquest impuls quedava recollit en la dimensió gestual de les seves vides tant en una sessió de Tai-Txi com en l'execució d'unes pinzellades que acabarien per representar unes canyes de bambú.

L'antropocentrisme del nostre món clàssic, en canvi, va conduir la nostra cultura per altres camins i la cruïlla dels monoteïsmes, sobretot del cristianisme, la van assentar en la representació del Déu antropomòrfic i de l'home com a centre de l'Univers.

Convinguem, per la brevetat d'aquest escrit i perquè és cert encara que inexacte, que la presència de l'estructura paisatgística en el nostre imaginari no deixa de ser subsidiària d'aquestes representacions fins Giorgione o fins el segle XVII amb el triomf de certa burgesia i els seus pintors de gènere, i que l'embranchida que pren llavors, i que s'assenta amb el Romanticisme, abasta fins a dia d'avui, quan les preocupacions sobre la salut del planeta i les imatges dels satèl·lits ens aboquen a un concepte del paisatge del tot renovat.

Acceptem també, en aquest mateix context, que una part essencial d'aquesta renovació és constitueix en la comprensió definitiva d'allò que és urbà dins la idea de paisatge. O no és aquest nou "urbicentrisme" la superestructura que enregistra millor les noves formes d'imposició dels poders financers que ens dominen i que li permeten organitzar el conjunt dels diversos paisatges -naturals, urbans, humans- com si la globalització fos, sobretot, una dinàmica d'especulació urbanística damunt del món sencer?

Però és clar que tota forma de submissió genera igualment resistències i que en l'espai de l'art -des de sempre- aquestes s'han fet visibles, com -des de sempre- s'han fet visibles també en l'espai urbà de la forma més punyent.

Tot resseguint parts del camí i desfilant-lo creuant-hi les moltes mirades que des d'aquest racó del temps hi podem projectar, pensem, per exemple, l'escena d'una planura als Països Baixos amb el petit campanar d'una església o en un arbre de Van Ruysdael pintats per a consolar l'enyorança d'algun burgès de Rotterdam, ciutat holandesa que avui ha adoptat com a icona local la imatge de la seva mesquita al temps que els minarets són prohibits a la propera Suïssa. O pensem en l'ús que donem a les imatges de *Spiral Jetty* de Smithson -les imatges, perquè veure'l no l'hem vist mai, no hi hem estat- i les que es donaven als quadres dels vedutisti. Donem ara un salt mortal per a fer comparèixer en la nostra imaginació el *Naufragi de l'Esperança* de Friedrich de la *Chute d'eau de l'Étant Doneés* de Duchamp.

I així aniríem tibant el cabdell del temps i de les nostres associacions interminablement fins a construir un etern endavant i endarrere de les lectures possibles del paisatge fins a veure *Berlin: Die Sinfonie der Grosstadt [Berlin: sinfonia d'una gran ciutat]* de Walter Ruttmann al costat de *Vergleich über ein Drittes [Comparació a través d'un tercer]* del nostre amic Harun Farocki.

Si sovint s'ha vist i mostrat el paisatge com a lloc innocu o com a mer teló de fons per a ubicar-hi una escena qualsevol, si sovint s'ha prés com a mer pretext, el paisatge -el natural i l'urbà- constitueixen una pedra de toc en el món contemporani i un dels nuclis essencials en la construcció del text amb que les pràctiques artístiques contemporànies s'inscriuen a la societat coferint-li un potencial orientador cap a les visions més crítiques sobre la nostra cultura i sobre nosaltres mateixos, és a dir, amb capacitat d'aportar alguna llum en aquest desordre que sovint es denuncia com a la desafortunada circumstància en que ens ha tocat viure.

Diríem que el paisatge ha deixat de constituir el fons o l'entorn natural (per introduir el concepte bàsic de l'economia de pensament ecològic més simplista) per a constituir-se en paisatge cultural i esdevenir una de les cruïlles en la construcció del futur de la Humanitat. Efectivament, el paisatge es pot veure avui com si fos una mena de paper carbó que hauria enregistrat el text de totes les accions humanes i conté a l'hora les preguntes i respostes que ens formulem tantes vegades sobre el nostre passat i sobre el nostre futur.

Des dels territoris als quals s'adscriu la seva pràctica com a artistes, Pep Agut (Terrassa, Espanya, 1961), Peter Downsbrough (New Jersey, EE.UU., 1940), Andreas Fogarasi (Viena, Àustria, 1977) i Raphaël Zarka (Montpellier, França 1977), fan irrompre i a l'hora qüestionen la noció tradicional de paisatge per a extreure'n algun capital que els permeti definir parts del seu discurs, sigui des de l'anàlisi crítica, el documentalisme o la voluntat de construcció d'identitat personal o social.

Amb la col·laboració de:

foro cultural de austria

E1

Pep Agut*Partes de*, 2006 > 08

5 sèries de 80 negatius en blanc y negre + 5 projectors de diapositives

L'artista presenta 5 sèries de fotografies projectades com a transparències que mostren els recorreguts d'ascens y descens al llarg d'una riera seca amb la seva ciutat com a teló de fons, constitueixen el text sobre el que l'artista pretén introduir-nos al·legòricament en una altra travessia, aquella a la que fa referència el trajecte des de la seva posició a aquella altra en la que es dona l'aparició de l'espectador.

Pep Agut (Terrassa, Espanya, 1961) Viu i treballa a Terrassa. Pep Agut ha mostrat els seus treballs individual i col·lectivament en grans esdeveniments com la Biennal de Venècia, Biennal de Sidney o Prospekt, i també en museus com el Tel Aviv Museum of Contemporary Art o el MACBA, Museu d'Art Contemporani de Barcelona, entre d'altres. Ha coordinat i participat en seminaris, conferències i debats sobre art i el seu treball està representat en destacades col·leccions particulars i públiques.

.....

Peter Downsbrough*Sense títol*, 1978 > 2008

Fotografies blanc i negre, gelatina de plata, 30 x 40 cm.

El seu treball reflexiona sobre l'ús tradicional de l'espai i del llenguatge com objecte. Mitjançant desplaçaments, discontinuïtats i ruptures, planteja un diàleg entre l'espai i el públic. Els seus treballs en vídeo i fotografia corresponen a l'exploració de com s'estructura i organitza l'espai. Les fotografies van sorgir com a registre documental de les seves investigacions amb tubs metàl·lics verticals, captant així els espais negatius presents a l'entramat urbà.

Peter Downsbrough (Nova Jersey, EE. UU, 1940) ha exposat de manera individual als Estats Units i a Europa a institucions com: MAMCO (Gènova), SMAK, Stedelijk Museum van Aktuele Kunst (Gent), Kent Institute of Art and Design (Canterbury), Musée d'Art Contemporain (Lyon) o el Palais de Beaux- Arts (Brussel·les). Ytabaja con las galerías: Àngels Barcelona (Barcelona), Erna Hecey (Brussel·les) o Barbara Krakow (Boston). Va ser seleccionat per a la Biennal de Venècia (2006). A més a més, ha participat en exposicions col·lectives al MNCARS (Madrid), MOCA (Los Angeles) o Centre Georges Pompidou (Paris), entre d'altres. La seva obra pública es pot veure en diverses ciutats europees, de les quals destaquem: Rennes, Warsaw, Lodz, Brussel·les i Lyon.

.....

Andreas Fogarasi

Barcelona Sights (Architecture), 2010 | *Support Surface* (cube de Pierre), 2008 | *Public Brands-La France*, 2008
6 collages sobre paper de 68 x 48 cm. | Fotografia color, tiratge lambda 142 x 100 cm. | DVD 3'

A les seves obres, Fogarasi es compromet sistemàticament amb el desenvolupament i la transformació dels espais urbans. Entre les peces que podem veure a l'exposició destaquen una sèrie de collages titulats *Barcelona Sights* (llocs d'interès turístic de Barcelona). En elles podem veure diferents logotips d'edificis singulars de l'arquitectura realitzada a la ciutat. Trets del context d'una guia, la imatge gairebé buida resultant, segueix, "la forma en què la informació està condensant-se i adquirint una mera condició de signe a través del fenomen relativament creixent de la creació de marca"¹ Continuant amb aquesta reflexió sobre l'ús de la marca es pot veure el vídeo: *Public Brands- La France*. A través de les icones modernes de les ciutats, crea un particular mapa contemporani de França.

Andreas Fogarasi (Viena, Àustria, 1977) Viu i treballa a Viena. Va ser galardonat amb el Lleó d'Or de la Biennal de Venècia de 2007 pel seu projecte pel pavelló d'Hongria. Ha exposat a la galeria Georg Kargl Box i al MAK de Viena, al Grazer Kunstvereine de Graz, al Ernst Múzeum de Budapest o al Museu Reina Sofia (dins del programa Cine y casi cine), entre d'altres.

.....

Raphaël Zarka

Cretto, 2005 | *Les formes du repos n°11*, 2006 – *n°12*, 2008
DVD 6'30" | Fotografies color, tiratge lambda, 70 x 100 cm.

Cretto és una escultura monumental del pintor Alberto Burri, construïda als anys 80 y que va quedar sense acabar. Recobreix les ruïnes del poble de Gibellina (Sicília) destruït per un terratrèmol. És un laberint de formigó gegant, una xarxa d'esquerdes convertides en els carrers d'un estrany poble. Per documentar el lloc Raphaël Zarka segueix el recorregut d'un personatge cegat per un estrany casc vermell maó, model reduït d'una escultura del propi A. Burri. Raphaël Zarka mostra a més a més, dues fotografies que pertanyen a una sèrie començada el 2001: *Les formes du repos* (Les formes del repòs). Zarka col·lecciona objectes de formigó perduts per la natura o en un descampat, i les seves formes geomètriques, ens plantegen sempre la qüestió sobre el seu ús. Estan aïllades, en espera, en repòs. Suggereixen un moviment que no donen; són una mica com fòssils del moviment.

Raphaël Zarka (Montpellier, França, 1977) Viu i treballa a Paris. Ha exposat recentment al Museu d'Art Modern d'Oxford, al Palais de Tokyo de Paris, a la Galeria de l'escola de belles arts de Nantes (França) i a la Galeria Michel Rein de Paris. Ha participat en exposicions col·lectives entre les que destaquen les que va fer a Le Plateau FRAC (Ille de France) i a la Biblioteca Municipal de Lyon (França). L'any 2007 va participar a la biennal de Lyon. (França).

¹ Hock, Beata, Andreas Fogarasi. Informació. Exit Express 37. Juny- Setembre 2008, p. 50. Sobre la sèrie Dusseldorf Sights (Architecture)